

Brez erotike ni ničesar, le hladen pepel, pohaba
Pogovor s Sovretovo nagrajeno Vesno Velkoverh Bukilica

Namigi za bolj pestre počitniške dni
Počitniške dejavnosti za otroke in mlade

Saša Kragelj po buju z blatom tik pod vrhom
Slavje francoskih motokrosistov na dirki za veliko nagrado Slovenije

Tiselj na Ol zadnjič v dvojni vlogi
Rokometni selektor pripravlja prvo sito reprezentančnih kandidatov za Atene

Vreme
Sprva bo pretežno oblačno, ponekod v južnih krajih bodo občasno še rahle padavine. Popoldne se bo jasnilo. Najnižje jutranje temperature bodo od 6 do 11, na Primorskem okoli 14, najvišje dnevne od 18 do 23, na Primorskem okoli 25 stopinj C.

kultura/9

šolstvo/12

šport/13-20

Natisnjenih 79.100 izvodov

☆☆☆

jutranje

DELO

Ljubljana, ponedeljek, 14. junija 2004 / leto XLVI / št. 137 / odgovorni urednik: Darijan Košir / cena: 170 SIT, 9 HRK

Slovinci prvič na evropskih volitvah – Možnost je izkoristila le dobra petina volilnih upravičencev.

Evropske volitve 2004

Sedeže osvojile štiri liste

Po tri četrtinah obdelanih volišč je bila s 23,23 odstotki na prvem mestu NSi, za njo lista LDS+DESuS z 22,18, sledita SDS s 17,77 in ZLSD s 14,31 odstotka

Ljubljana – Je zmagovalka evropskih volitev Nova Slovenija? Po približno tri četrtine obdelanih volišč je bila s 23,23 odstotki na prvem mestu, tesno za njo lista LDS in DESuS z 22,18, na tretjem mestu je bila lista SDS z 17,77 in na četrtem s 14,31 odstotka ZLSD. Ostale liste kandidatov so ostale pod desetimi odstotki, zato je realna napoved, da si bodo sedeže v evropskem parlamentu razdelile štiri liste.

Če je soditi po delnih izidih in rezultatih vzporednih merjenj včerajšnjega razpoloženja, so volivci sedeže razdelili drugače od predvolilnih napovedi, po katerih je lista LDS in DESuS lahko pričakovala tri sedeže, NSi pa le enega, tako da je brez dvoma veliko presenečenje teh volitev prav ta stranka. Razočaranje v SLS, ki ni dobila sedeža, pa je bilo tudi po javnomnenjskih raziskavah pričakovano.

Državna volilna komisija bo uradne izide volitev v evropski parlament po napovedih razglasila 22. junija; danes bodo volilni organi ugotovili še, kako so glasovali po pošti volivci v Sloveniji, v petek pa bodo dodali še voljo volivcev, ki so glasovali po pošti iz tujine. In dokler ne bodo prešteti vsi glasovi, državna volilna komisija ne bo ugotavljala, koliko sedežev dobi katera od strank in ne tega, kdo bodo naši evropski poslanci.

Po neuradni izračunih pa bodo po dva sedeža dobile liste NSi, LDS in DESuS in SDS, en sedež pa ZLSD. Neuradni izračuni napovedujejo, da bodo Lojze Peterle (NSi), Jelko Kacin (LDS in DESuS), Miha Brejč (SDS) in Borut Pahor (ZLSD) dobili sedež v evropskem parlamentu na račun preferenčnih glasov. Pa-

horju bo tako edinemu med verjetno izvoljenimi uspelo, da se je z zadnjega mesta na listi povzpел s prednostnimi glasovi do sedeža v evropskem parlamentu. Ljudmila Novak (NSi), Mojca Držar Murko (LDS in DESuS) in Romana Jordan Cizelj (SDS) pa bodo kot kaže sedeže dobili zaradi vrstnega reda na listi.

Za sedem sedežev, kolikor jih v 732-članskem evropskem parlamentu pripada Sloveniji, se je na trinajstih listah potegovalo 91 kandidatov. Vse parlamentarne in šest zunajparlamentarnih je torej na liste vvrstilo najvišje možno število kandidatov, četudi bi jih lahko manj. Vse stranke so, kar je bila novost tokratnih volitev, zadostile »kvoti« o moških in ženskih kandidatih; zakon o volitvah evropskih poslancev namreč veleva, da morata biti oba spola na listah zastopana vsaj v razmerju 60:40.

Za splošno glasovanje je bilo v Sloveniji odprtih 3395 volišč, volilno pravico je imelo nekaj več kot 1,6 milijona polnoletnih državljanov. Volišča so bila odprta tudi na vseh slovenskih diplomatsko-konzularnih predstavništvih Slovenije po svetu.

Za volitve evropskih poslancev, ki imajo petletni mandat, morajo vse države članice EU spoštovati direktivo, ki veleva volitve po proporcionalnem volilnem sistemu (sistemu sorazmernega predstavnosti); ta predpostavlja glasovanje o strankarskih listah. Slovenski zakon o volitvah evropskih poslancev je dal volivcem na voljo še drugi glas (preferenčni), s katerim so lahko dali prednostni glas kandidatu na listi, ki so jo volili, za katerega so menili, da bi bil najboljši evropski poslanec.

Več na 2. strani.
Jana Taškar

Rupel: Nekateri lahko obžalujejo

Minister za zunanje zadeve Dimitrij Rupel je v odzivu na rezultate današnjih vzporednih evropskih volitev za STA dejal, da lahko nekateri glede na izide volitev »določene usmeritve, določene poteze iz preteklosti obžalujejo.« Po njegovem mnenju je vladajoča LDS, ki si je na volitvah s skupno listo s stranko DeSUS priborila dva stolčka v Evropskem parlamentu in utrpela hud padec volilne podpore, »začela voditi preveč levičarsko politiko oziroma politiko, ki gre preveč v smeri Foruma 21«.

Evrovolitve neugodne za marsikatero vladajočo koalicijo

Prva klofuta Blairu

Prve napovedi kažejo, da se razmerje moči med političnimi skupinami v evropskem parlamentu ne bo bistveno spremenilo

Bruselj – Razmerje moči med ključnimi političnimi skupinami v strasbourškem avditoriju se ne bo bistveno spremenilo, zato sta udeležba in razsežnost napovedanega preboja evroskeptikov glavni neznaniki evropskih volitev v 25 članicah razširjene Unije. Če se bodo uresničili obeti zadnje ankete Galupovega inštituta, ki v povprečju napoveduje 52-odstotno udeležbo, bi se dosedanj trend padanja interesa volivcev, ki traja že od prvih neposrednih volitev leta 1979, sicer ustavil, vendar prej po zaslugi upravičencev iz »starih« članic skupnosti kakor zavoljo občutka dolžnosti v nekaterih novinkah, predvsem Poljski.

Od našega dopisnika

Na Nizozemskem, kjer so kljub prepovedi bruseljske komisije – in celo grožnji s tožbo na evropskem sodišču pravice – že objavili izid glasovanja, je bila udeležba (39,1 odstotka) kar za tretjino višja kot pred petimi leti, pa tudi v Veliki Britaniji so se volivci odrezali bolje. Manj bleščeče rezultate napovedujejo v nekaterih novih članicah Unije. Na Češkem, kjer so glasovali že v petek, izide pa bodo objavili hkrati z večino članic v nedeljo, je prišlo k skrinnjam komaj 29 odstotkov upravičencev. Na Poljskem bo očitno še slabše, kajti opoldne je glasovalo le 5,94 odstotka volivcev, čeprav so se pozivom politikov pridružili celo visoki cerkveni prelati. Najnižja udeležba je bila na Novi Kaledoniji, kjer se je podalo na volišča komaj 16 odstotkov volivcev, ponekod pa so se celo odločili za bojkot.

Prve projekcije možnih izidov napovedujejo praveci brodomel svobodnjaške stranke v Avstriji, ki naj bi dobila komaj 6,1 odstotka glasov (leta 1999 jih je 23,4), s čimer bi se zastopstvo Jörga Haiderja zmanjšalo s petih na enega poslance. Neodvisna lista evro-parlamentarca Hansa-Petra

Martina se je s 14 odstotki glasov (in dvema sedežema) prebila na tretje mesto, za socialisti, ki so s 34 odstotki glasov dobili 7 poslanskih sedežev, in ljudsko stranko Wolfganga Schüssla, ki je z iztržkom 32,9 odstotka glasov dobila šest mest. Preostala sedeža naj bi pripadla Zelenim, ki so prejeli 12,1 odstotka glasov in prvič presegli 10-odstotno mejo.

Na doslej največjih volitvah v Evropi je k skrinnjam povabljenih kakih 350 milijonov državljanov, ki bodo med 14.670 kandidati izbrali 732 strasbourških zastopnikov. Marsikje bodo izidi veljali kot praktični preizkus priljubljenosti političnih strank, še posebno pozorne pa so politične elite v državah, kot je Slovenija, kjer bodo že v naslednjih mesecih imeli parlamentarne volitve. V »starih« članicah Unije sta brez skrbi le vladi Luksemburga, kjer bo premier Jean-Claude Juncker, ki hkrati nastopa na evropskih in nacionalnih volitvah, dosegel gladko zmago, ter Španije, kajti volilni izidi naj bi potrdili prevlado socialistov, čeprav je cerkvena hierarhija, ki zahteva vključitev krščanskih korenin v bodočo ustavno pogodbo, pozvala vernike, naj glasujejo

proti »laični« usmeritvi Joseja Luisa Zapatera.

Prva klofuta je očitno že padla, dobil jo je britanski premier Tony Blair, kajti izidi lokalnih volitev, ki so bile hkrati z evropskimi, napovedujejo preboj evroskeptikov iz Stranke za neodvisnost Velike Britanije, ki se zavzema za izstop otoške članice iz Unije. V Franciji bodo socialisti po zmogaslavlju na regionalnih volitvah prizadejali nov poraz desničarski vladi Jeana-Pierra Raffarina, enaka usoda pa očitno čaka tudi nemškega kanclerja Gerharda Schröderja, kajti krščansko-demokratska naveza CDU/CSU naj bi premagala vladajočo socialdemokrate. Po prvih napovedih naj bi vladajoči socialdemokrati prejeli komaj 22 do 23 odstotkov glasov, kar bi bil najslabši rezultat te stranke po drugi svetovni vojni. Koalicijskim partnerjem zelenim projekcije napovedujejo od 10,5 do 11,5 odstotka, veliki zmagovalci evrovolitev v Nemčiji pa naj bi bili krščanski demokrati (CDU/CSU), ki naj bi dobili 45,5 do 46,5 odstotka glasov. Zadovoljni so tudi liberalci (FDP), ki jim zbranih šest odstotkov prvič po desetih letih prinaša zastopstvo v evropskem parlamentu.
Božo Mašanović

Predsedniške volitve v Srbiji

Nikolić in Tadić v drugi krog

Ponovno na volišča čez dva tedna – Poraz kandidata vladajoče koalicije Draga Maršičanina

Beograd – Prvo presenečenje je precej manjša volilna udeležba od pričakovane, saj se je volitev udeležilo le okoli 45 odstotkov od več kot 6,5 milijona registriranih volivcev. Srbija v prvem krogu na sedmih predsedniških volitvah po Slobodanu Miloševiću in Milanu Milutinoviću še ni dobila tretjega izvoljenega predsednika.

Od našega dopisnika

Kdo bo predsednik, bo znano šele čez dva tedna, ko bodo srbski volivci izbirali med 52-letnim gradbenim tehnikom, radikalcem Tomislavom Nikolićem, ki je v prvem krogu dobil okoli 32 odstotkov oddanih glasov volivcev, in 46-letnim magistratom klinične psihologije demokratom Borisom Tadićem, za katerega se je na prvem merjenju moči izreklo okoli 28 odstotkov volivcev. Poraz kandidata vladajoče koalicije, podpredsednika Demokratske stranke Srbije, 54-letnega ekonomista Draga Maršičanina – podprle so ga vse vladne stranke – so prav napovedale vse javnomnenjske raziskave. Predstavlja pa pravo znašnico političnemu bloku Vojislava Koštunice,

saj ga je na tretjem mestu prehitel 50-letni srbski tajkun Bogoljub Karić, ki ga je podpirala le skupina državljanov; Karić je zbral, kot kaže, 18 odstotkov glasov, Maršičanin pa le okoli 13 odstotkov.

Zadnjemu predsedniku Srbije se je iztekel mandat ob koncu leta 2002, v Srbiji pa so od 29. septembra istega leta kar trikrat ponavljali predsedniške volitve, a zaradi posebnega določila v volilnem zakonu – ta je zahteval več kot polovično udeležbo volivcev – niso bile veljavne. Hkrati z odpravo tega cenzusa, so prvič po desetih letih volili srbski zaporniki, med katerimi jih je 5000 z volilno pravico in sploh prvič srbski državljani v zamejstvu.

Čeprav naj bi na tujem živel poldrugi milijon izseljencev, jih je v 17 državah volilo le 8045. Še preden so v Srbiji odprli 8.538 volišč, so bile volitve končane že v ZDA in Kanadi, svoje glasove pa je tam oddalo okoli 400 volivcev. Te volitve pa niso bile poceni – državo je potek volitev na tujem stal poldrugi milijon evrov – saj je 15 predsedniških kandidatov lahko poslalo na vsako izmed 33 volišč na tujem svoje opazovalce. Tu je še Center za demokracijo in svobodne volitve (Cesid), ki z več kot 150.000 aktivisti volitve spremlja na vseh voliščih. Njihovim opazovalcem na tujem niso dovolili nadzorovati preštevavanje glasov. Drugih večjih pripomb tudi kakšnih 150 tujih opazovalcev iz Sveta Evrope, OVSE in nekaterih držav ni imelo.
Peter Potočnik

Izbira ljudstva

Karikatura Marko Kočvar

KAČUBALNIŠKI PROJEKTI IN INŽENIRING, DELNIŠKA DRUŽBA
Plače po novi zakonodaji za javna uslužbanca
VITEZ
VIZIR
www.EIAD.si

Bolestna zgodba iz opernega zakulisja. **Brno Svit,**
Smrt slovenske primadone
v sredo, 16. 6.
Vsako sredo ob nakupu Dela knjiga za 990 SIT.
Število knjig je omejeno.

Jutri ona
Intervju: Aljaf Bakhtyar, direktor Ifimesa
Kdo pravzaprav je Osama bin Laden? Nepomembna oseba, zanesljivo
Last Minute Center
Samo 17. in 18. 6. velika poletna razprodaja počitnic do 30%
Za počitnice v Črčiji, Tuniziji, Turčiji in Hrvaški, za odhode v juliju!
Pohištvo, zloviha prostih mest je omejeno!
Vse preložitve in štiri knjige za 990 SIT.
www.LastMinuteCenter.si

Jutri NEVARNOSTI
Rušenja na Hrvaškem
Plačilo stroškov se ni mogoče izogniti
Zakon o varstvu kupcev stanovanj
Napovedi podražitev le psihološki pristisk na cene
Letošnja stanovanjska gradnja
Gradimo vedno manjše bloke

Švicarji z igralcem manj kos Hrvaški
Leiria – Tekma med Švico in Hrvaško, s katero so začeli drugi tekmovalni dan evropskega prvenstva v nogometu, se je končala brez golov. V doslej najslabši tekmi prvenstva naši južni sosedi (na fotografiji Josip Simunić desno v dvoboju z Alexandrom Freijem) niso mogli prebiti švicarske obrambe, čeprav je ta zaradi rdečega kartona v 50. minuti ostala brez Johanna Vogla. V večerni tekmi sta se v derbiju 1. kola skupine B pomerili Francija in Anglija. O prvenstvu poročamo 13. in 14. strani. **S. R.**